

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **M. M.**, bývajúci v P., proti žalovaným : **1/ A. Š.**, bývajúca Z., zastúpená JUDr. K. M., advokátkou v P., **2/ A. M.**, bývajúci v P., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 5 C 72/2008, o dovolaní žalovanej 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 16. apríla 2009 sp.zn. 5 Co 89/2009

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza uznesením z 24. februára 2009 č.k. 5 C 72/2008-16 konanie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom M. M., alternatívne po nebohej A. M., zastavil. Žalobcovi vrátil súdny poplatok v sume 92,95 € zaplatený v kolkových známkach po právoplatnosti tohto uznesenia. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov konania v sume 109,87 € na účet právnej zástupkyne JUDr. K. M. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal. Dospel k záveru, že vo veci nie sú dané podmienky konania, pretože už bolo o vlastníckom práve k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania právoplatne rozhodnuté a to rozhodnutím Štátneho notárstva v Prievidzi zo dňa 27.1.1992 sp.zn. D 1290/91. Hoci uvedené rozhodnutie nebolo vyhotovené v súlade so zápisnicou o pojednávaní zo dňa 27.1.1992, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, čo má za následok, že toto rozhodnutie záväzne upravuje vzťahy medzi účastníkmi konania, ako aj ich právnymi nástupcami a takto upravené vzťahy nemožno zmeniť žiadnym ďalším rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Zmenu rozhodnutia bolo možné dosiahnuť len podaním riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku, čo

sa však nestalo. Keďže v danej veci je neodstrániteľná prekážka podmienky konania v zmysle ustanovenia § 159 ods. 3 O.s.p., t.j. prekážka právoplatne rozhodnutej veci v súlade s ustanovením § 104 ods. 1 O.s.p., konanie zastavil.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 16. apríla 2009 č.k. 5 Co 89/2009-28 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že záväznosť uznesenia súdu vydaného v dedičskom rozhodnutí nastáva osobitným spôsobom. Výroky uznesenia, ktoré sa týkajú dedičského práva (ktoré určujú, kto je poručiteľovým dedičom) sú záväzné pre každého. Ostatné výroky uznesenia súdu vydaného v dedičskom konaní sú záväzné len pre účastníkov dedičského konania (ich právnych nástupcov) a v tomto rozsahu tiež pre všetky sudy, správne orgány ako aj iné orgány verejnej správy. Pokiaľ zákon zveruje posúdenie určitej právnej otázky súdu vykonávajúcemu konanie o dedičstve, nemožno sa (s výnimkami stanovenými v zákone) úspešne domáhať rozhodnutia o tejto právnej otázke v sporovom konaní. Na základe vyššie uvedeného dospel potom k záveru, že rozhodnutie v dedičskom konaní o schválení dedičskej dohody po poručiťke zo dňa 27.1.1992 pod sp.zn. D 1290/91 netvorí prekážku veci právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p., pre určovací žalobu zo strany žalobcu voči žalovaným 1/, 2/. Zdôraznil, že v prejednávanej veci ide o určovací žalobu, kde žalobca nemá možnosť výberu, ale musí jednoznačne špecifikovať, čoho sa domáha, komu svedčí vlastnícke právo (na rozdiel od žaloby na plnenie, kde je žalobca ochotný prijať od žalovaného miesto nepeňažného plnenia peňažné plnenie). Bude preto potrebné, aby súd prvého stupňa odstránil vady návrhu a až potom konal. V nadväznosti na upravený petit návrhu potom súd prvého stupňa opätovne rozhodne, či sa jedná o res iudicatae alebo sa bude zaoberať samotnou otázkou vlastníckeho práva za predpokladu, že žalobca zdôvodní, akým spôsobom vlastnícke právo bolo nadobudnuté.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 1/. Jeho prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 237 písm.d/ O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo. Uviedla, že je tu prekážka veci rozhodnutej zakladajúca sa na rovnakých skutkových okolnostiach, viažuca sa k tomu istému predmetu konania a medzi tými istými účastníkmi (resp. ich právnyimi nástupcami), a považuje právne posúdenie veci uznesením Krajského súdu v Trenčíne za vecne nesprávne. Navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky týmto dovolaním napadnuté uznesenie podľa § 243b ods. 2 veta druhá v celom rozsahu zmenil

a uznesenie Okresného súdu Prievidza ako vecne správne potvrdil a odvolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

Žalobca vo svojom vyjadrení sa stotožnil s dôvodmi uznesenia odvolacieho súdu s tým, že tu nie je daný dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 237 písm.d/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania, pričom nejde o zmeňujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ani odvolací súd nerozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, ani nebolo odmietnuté odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/, nejde ani o potvrdzujúce uznesenie, v ktorom by odvolací súd vyslovil, že je

dovolanie prípustné, ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia alebo o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia. Keďže dovolaním napadnuté zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 239 ods. 1, 2 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré môžu začať len na návrh, prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonnom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalovanou 1/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm.d/ O.s.p.).

Ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. ustanovuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, bola znovu prejednávaná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia ide o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, v ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka

právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ako majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už skončeného konania.

Napokon treba uviesť, že uvedené ustanovenie zákona sa vzťahuje na prípad, keď sa jedná o rozhodnutie o veci už rozhodnutej (res iudicatae) z hľadiska hmotného práva, keď sa vo veci meritorne rozhodlo, i keď už predtým existovalo rozhodnutie v rovnakej veci. Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa nezaobera meritom veci, ale rieši len otázku procesnú. Nejedná sa o vec rozsúdenú. Rozsúdená vec by bola vtedy, ak by existovalo iné rozhodnutie krajského súdu, ktoré by už rozhodlo inak v predmetnej veci, v konkrétnom konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 5 C 72/2008, teda že by existovali dve rozhodnutia. Z uvedených dôvodov námietka dovolateľky v zmysle § 237 písm.d/ O.s.p. neobstojí.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalovanej 1/ nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti a námietok dovolateľky.

Účastníkom náhrada trov v dovolacom konaní nebola priznaná, lebo žalovaná 1/ v ňom nemala úspech a žalobcovi žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5, § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová